

Landelijke evaluatie voor universiteiten

Hoe een Gronings initiatief resulteert in een succesvol landelijke project

ESI-medewerker Esther Bouma is sinds de invoering van de evaluatie van het promotietraject in 2014 verantwoordelijk voor de evaluatie bij de RUG. Het viel haar op dat Nederlandse universiteiten hun promotietrajecten niet gemeenschappelijk evalueren en vergelijken. Na flink wat lobbywerk is het gelukt om de VSNU achter een plan te krijgen om als universiteit (deels) gemeenschappelijk PhD-trajecten te evalueren en te kunnen vergelijken.

Landelijk project

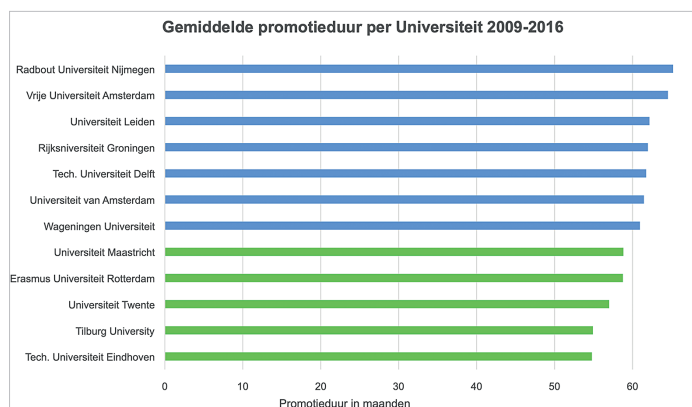
Inmiddels is de derde PhD-evaluatie afgesloten, maar al bij de eerste keer verbaasde het Esther hoe weinig er bekend is over de verschillen tussen promotietrajecten van de Nederlandse universiteiten. Een belronde langs collega's in het

land leverde op dat er gemeenschappelijk behoefte bestond aan vergelijkingsmateriaal.

Daarom is Esther samen met die collega's en met de Groningen Graduate Schools een landelijk project gestart waarmee de evaluatie van promotietrajecten eenduidiger wordt gemaakt. Hierdoor kan de ervaring en tevredenheid van promovendi van

verschillende universiteiten vergeleken worden, met als doel meer inzicht te krijgen in de 'best practices' van het Nederlandse promotiebeleid.

Sinds de start in het voorjaar van 2015 hebben beleidsmakers van alle veertien universiteiten

Figuur 1. Verschillen in gemiddelde promotieduur (periode 2009-2016) tussen Nederlandse universiteiten. Groen: onder landelijke gemiddelde van 60 maanden. Blauw: boven landelijke gemiddelde van 60 maanden. Bron: VSNU 2018, exclusief Universiteit Utrecht en Open Universiteit

zich aangesloten. Inmiddels hebben de universiteitsbesturen hun steun gegeven aan de gemeenschappelijke evaluatie.

Verskil in de duur van promotietrajecten

De duur van promotietrajecten verschilt aanzienlijk tussen Nederlandse universiteiten (zie figuur 1). Volgens de Vereniging van Nederlandse Universiteiten (VSNU) is de gemiddelde promotieduur zestig maanden terwijl de officiële duur van een promotietraject meestal maar 48 maanden is. De RUG zat in 2016 op een gemiddelde van 61 maanden.

Leren door vergelijken

In 2015 kwamen zo'n tien beleidsmakers van verschillende universiteiten bijeen om te onderzoeken of een gemeenschappelijke evaluatie van promovendi mogelijk zou zijn. Tijdens de eerste bijeenkomst van de landelijke projectgroep werd het doel van het project vastgesteld, namelijk: 'verbeteren door vergelijken'. Hierbij is uitdrukkelijk de kanttekening gemaakt dat uitkomsten van het project niet voor marketingdoeleinden gebruikt mogen worden en alle instellingen hebben zich daaraan gecommitteerd.

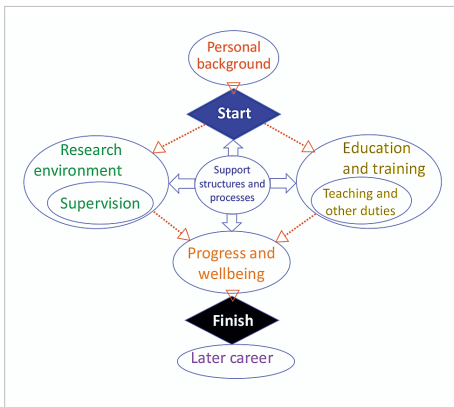
In de volgende bijeenkomsten zijn ervaringen rond evaluaties uitgewisseld. De conclusie was dat er grote verschillen bestaan tussen de eva-

Succesvol promoveren

De rol van begeleiders en andere factoren voor een succesvol promotietraject worden onderzocht in het onderzoeksproject 'Succesvol Promoveren' door drie onderzoekers van de Faculteit Gedrags- en Maatschappij Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen, namelijk dr. E.C.M. van Rooij, dr. M. Fokkens-Bruinsma en dr. E.P.W.A. Jansen. Deze onderzoekers zijn ook betrokken bij de PhD survey van 2017 en 2019.

promotietrajecten

Elke twee jaar evalueert de CIT-afdeling Educational Support and Innovation (ESI) in opdracht van de Groningen Graduate Schools het promotietraject van de RUG. Promovendi worden bevraagd over bijvoorbeeld begeleiding, projectvoortgang, werkomgeving, onderwijsactiviteiten en carrièrevoorbereiding.

Figuur 2. Aspecten van het Nederlandse promotietraject. Bron: Gab van Winkel, Universiteit Wageningen

Resultaten PhD survey 2017

De PhD survey van 2017 is door 35% van de 3.374 RUG-promovendi ingevuld. Het merendeel (69%) van de Groningse promovendi is over het algemeen genomen (zeer) tevreden over het promotietraject. De promovendi zijn met name tevreden over de vrijheid die ze hebben in hun project en de beschikbaarheid en steun van hun dagelijkse begeleiders.

Ten opzichte van 2015 zijn er aanzienlijke verbeteringen met betrekking tot de informatievoorziening, kennis over carrièrere training en kennis over de rol van de Graduate School. Ook is er een flinke toename in het aantal promovendi dat het promotietraject start met een 'Training en Supervisie Plan'.

Een volledige rapportage van de resultaten is te vinden via <https://www.rug.nl/education/phd-programmes/about/phd-survey/>

luatiemethode en de gestelde vragen. Omdat appels en peren niet met elkaar vergeleken kunnen worden, heeft de projectgroep een nieuwe vragenlijst ontworpen. Deze 'PhD experience survey' omvat alle aspecten van het promotietraject (zie figuur 2) en kan een goed inzicht geven in de ervaring en waardering van promovendi. Vanwege de vergelijking met resultaten van eerdere jaren wil een aantal universiteiten niet alle vragen van de 'PhD experience survey' gebruiken. Om toch vergelijkingen te kunnen maken, zijn 28 'kernvragen' uit de landelijke survey aangewezen die zullen worden opgenomen in het evaluatieproces van de betrokken universiteiten.

Verdere ontwikkeling

Het project heeft in juni 2018 goedkeuring gekregen van de Colleges van Bestuur van (bijna) alle Nederlandse universiteiten. De VSNU onder-

steunt het project, aangezien zij erg geïnteresseerd is in meer informatie over Nederlandse promoties. De VSNU wordt (zeer waarschijnlijk) betrokken bij het verzamelen en analyseren van de data van de kernvragen.

De komende maanden gaat de projectgroep bezig met de uitwerking van een data- en privacy protocol. Ook moeten de instellingen het eens worden of resultaten gepubliceerd gaan worden op de VSNU-website en zo ja, op welk detailniveau. Het gevaar bestaat namelijk dat instellingen die minder positief beoordeeld worden in de toekomst minder promovendi zullen aantrekken. Een alternatieve mogelijkheid is om resultaten niet weer te geven per universiteit maar bijvoorbeeld per onderzoeksgebied. De projectgroep zal alle facetten van publicatie zorgvuldig overwegen. Wordt vervolgd! ❏